

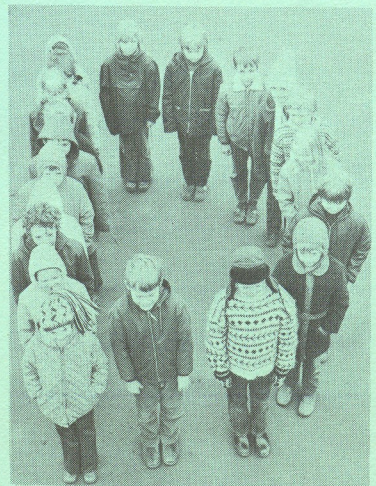
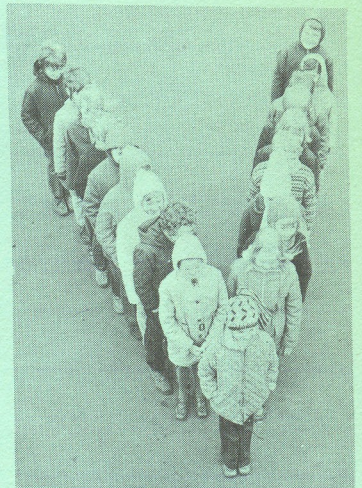
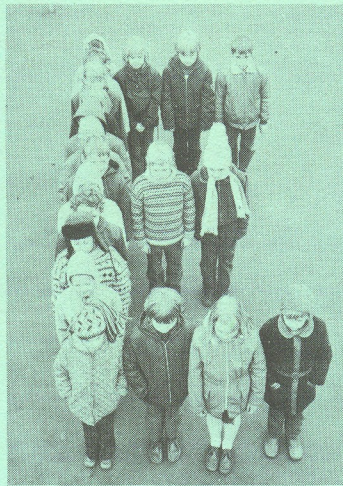
BREGNBJERGNYT

Nr. 3

KONTAKTBLAD FOR BREGNBJERGSKOLEN

6. årg.

April 1972

Forfatteren til nedenstående artikel er lærer - dimitteret fra Ribe Statsseminarium i 1954. - Efter adskillige års ansættelse i førstelærerembedet i Finderup, nord for Skjern er Niels Jensen nu ansat som lærer på Rønde Højskole.

Niels Jensen vakte opsigt med sin debut-børnebog DA LANDET LÅ ØDE, som udkom i efteråret 1971, og som indbragte forfatteren "Gyldendals Børnebogspris".

BREGNBJERGNYT's redaktion har anmodet Niels Jensen om et indlæg over emnet b ø r n o g b ø g e r .

Artiklen er henvendt til læseren af børnebogen, men er efter redaktionens mening gennemstrømmet af tanker, der når ud til den voksne læser - også selv om denne ikke mere mener, at børnebogen kan sige ham noget.

red.

I de år, vi vokser op, har vi travlt med mange ting. Vi leger med kammeraterne, klatrer i træer, bygger hytter eller ser TV. På den måde er det, vi opdager verden.

En ny bid af den hver dag!

Vi har ikke alle opdaget lige meget. Hverken børn eller voksne.

Heller ikke de samme ting!

Det er derfor, det er spændende at snakke med andre mennesker.

På vor opdagelsesrejse skal vi bruge en bunke udstyr. Men vi har næsten allesammen udstyret - endda et fint udstyr.

Først og fremmest alle vore sanser. Med dem ser, hører, lugter og smager vi verden. Vi mærker den i vore muskler, når vi går, løber eller arbejder lige til vi bliver trætte.

Med vore sanser - og hjernen - opdager vi vor nærmeste omverden.

Men vi kan også opdage noget af den verden, der ligger længere borte. Andre byer, andre lande, andre planeter - eller andre tider. For vi kan også bruge et udstyr, der rækker meget længere end vore egne sanser. Vi har nemlig "forbedret" eller "forlænget" vore sanser, så de kan række meget længere - ved radio, TV, telefon, aviser o.s.v.

Og bøger!

Det er dem, vi skal snakke mest om her!

Bøger er blevet så dagligdags, at vi ikke tænker over at de er ganske mærkelige.

For de er jo fyldt med noget, der ellers plejer at være inde i mennesker.

Nemlig: Viden - tanker - idéer.

En dag går du måske og tænker noget, der er spændende og mærkværdigt. Noget som du er helt alene om at kunne tænke - i hele verden. Eller du får en gode idé!

Mange bøger er fyldt af den slags spændende tanker og idéer. De er ikke blevet borte, som tanker ellers let bliver det - de er bare blevet gemt, så man kan tage dem frem og se på dem så tit man har lyst!

Vi ved noget om, hvad folk har tænkt, hvilke ting, de har opdaget, hvilke idéer de har haft - fordi nogen har skrevet om det. Uden bøgerne ville vi ikke være kommet så langt i udvikling. For der skulle mange menneskers arbejde og tanker til, før verden kunne blive som den er med lande, regeringer, handel, krige og biler, rumraketter, observatorier og videnskabelige laboratorier.

Man har dog også anvendt andet end bøger til at gemme tanker og idéer: Plader, lydbånd, film, store sten med figurer på, snore med knuder - og måske helt andre metoder, som vi endnu ikke har lært at tyde!

Men det er bøgerne, der har betydet mest for os. Vi kunne godt kalde vor kultur en bog-kultur.

For den bygger på viden, tanker og idéer, som mennesker har lagt tilside for at gemme det til dem, der kommer efter! Hvert slægtled har lagt lidt viden hen i bunken. Den bunke, der hele tiden er blevet større og større.

Den er nu så stor, at intet menneske kan overkomme at lære den at kende!

Vor viden ligger der - og alle tankerne og oplevelserne - som et troldbjerg, fuldt af skatte.

Når vi kommer i skole får vi redskaber, der kan bruges til at gå på skattejagt med i det bjerg.

Nemlig det: At kunne læse!

Da vi havde lært læsningens kunst, var vi klar til at gå i gang. Og for hvert nyt hak, vi hugger i bjerget, bliver vor verden lidt større - lidt mere ond eller god, lidt smukkere, lidt rigere, lidt mere farlig og spændende.

Der er mange slags bøger til! Nogen dur til een ting - andre til en anden.

Nogen bøger kan vi lide, andre ikke. Og de bøger, den ene synes om, bryder den anden sig slet ikke om.

Man skal bare vælge den slags, der passer til ens smag!

Man skal vurdere ud fra sig selv.

For der er mange slags skatte i det bjerg.

Alt imens vi læser, bliver vi rigere og rigere. Vi får lidt viden, får et par nye tanker, der jager de gamle og sure ud. Eller vi får en oplevelse!

Jo, for mange bøger giver først og fremmest en oplevelse.

Man får jo lov til at leve langt borte, under helt andre forhold end man er vant til - et sted i Afrikas urskove, i Amerikas storbyer eller på prærien, oppe i Andesbjergene, på en lille ø i Stillehavet eller på et skib, der sejler verden rundt!

Måske oplever man også andre tider. Onde og farlige tider, strenge krigstider, tider med jordskælv, pest, hungersnød og oversvømmelser. Selvfølgelig også om gode og lykkelige tider, om rejser langt ud i rummet - eller lige så langt ind i fremtiden.

Og hver gang, vi har læst en bog, er vi blevet lidt anderledes!

For alt, hvad vi møder, gør og oplever, forandrer os en lille bitte smule. Også vor læsning.

Bøger giver os noget at snakke om!

Snak med dine forældre om bøger, du læser. Få dem til at læse nogen af de bøger, du kan lide. Forældre har nemlig også godt af at læse børnebøger. Så er i fælles om at kende dem. I kan diskutere bøgerne og sammenligne dem med de bøger, jeres forældre læste som børn.

Jo, bøgernes bjerg er fuldt af skatte. Men ingen drage vogter bjerget. Skatten er for alle.

Det eneste, de kræver, er et stykke arbejde.

Du skal selv
åbne bogen
du skal selv
sende dine tanker
ind i bøgernes
ventende troldbjerg
for kun, for kun
ved din egen tankes
ærlige arbejde
kan du hente
de skjulte skatte!

Vis mig herefter
de bøger
du elsker mest
og jeg vil straks
sige dig
hvem du er!

På vej mod en ny skole II

Som et led i skolens orientering om den udvikling inden for folkeskolen, der må ventes i løbet af de næste år, har "Bregnbjergnyt" henvendt sig til skoleinspektør Harald Brandvoll, Fauske Centralskole, Fauske (i nærheden af Bodø) i Norge.

Den norske "folkeskole" er på mange måder nogle år foran udviklingen her i Danmark, og meget tyder på, at vi bevæger os i samme retning.

Lærer Bjørg A. Jørgensen har oversat artiklen til dansk.

red.

Den niårige skole i Norge har været drevet som forsøg siden 1958. I begyndelsen var den delt i to linier, en almen praktisk og en almen teoretisk. Først i tresserne gik man bort fra dette og over til et system som kort kan skitseres således:

I de tre obligatoriske skriftlige fag norsk, matematik og engelsk blev eleverne grupperet i tre niveauer, som blev kaldt plan. Plan 3 var det højeste eller vanskeligste og plan 1 det laveste eller letteste. Plan 3 svarer omtrent til realeksamensniveau. Det var også dette plan, der krævedes for at komme i gymnasiet. Som et fjerde skriftligt fag havde man tysk, men det var frivilligt, og der var kun to niveauer. Højeste plan gav adgang til gymnasiet.

Eleverne startede med niveaudelt undervisning i 8. klasse. Valget blev afgjort om foråret i 7. klasse. Juleterminsprøver og en normeret prøve, som var udarbejdet for hele landet, blev lagt til grund for det forslag, som fra skolen blev sendt ud til eleverne og hjemmene.

Generelt kan det siges, at rådgivningen fra skolen blev fulgt, men en del valgte højere niveau end tilrådet. Det modsatte forekom næsten aldrig. Af eleverne valgte mellem 50-60% højeste plan.

Eleven havde så ret til at følge det valgte plan frem til jul i 9. klasse, men dersom det på et tidligere tidspunkt viste sig, at han ikke kunne klare at følge med, fik forældrene besked derom, og som regel byttede eleven plan. Der var også mulighed for, at en elev, som klarede sig godt på et lavere plan, kunne skifte til et højere. Det var imidlertid en betingelse, at han havde 11 i faget, vurderet ud fra det plan han læste. En karakter på 11 i et fag på plan 1 svarede nogenlunde til 8 på plan 2 og 5 på plan 3.

Resultatet af denne ordning blev, at de skriftlige fag blev tilgodeset og virkede som en pressionsfaktor på elever og lærere.

De elever, som ikke kunne følge med på plan 3, reagerede som regel med en negativ holdning der viste sig ved udeblivelse fra undervisningen og opsætsighed. Et andet minus var, at sammenholdet i klassen forsvandt helt på grund af, at eleverne ikke var samlet som klasse mere end maksimalt 7 timer pr. uge. Resultat: skulkeri, uro, hærværk og en negativ indstilling til alt og alle.

Det, som sker nu, er, at vi er i gang med at udføre en ny mønsterplan. Denne plan tager hensyn til mange af de problemer, den tidligere plan skabte. I den nye plan forlanges ingen mindstekrav, heller ingen maksimumskrav. Det, som skal være det centrale i undervisningen, er at "lære at lære". Der skal lægges meget mere vægt på studieteknik, faggrænserne er mere udviskede, og hver elev eller gruppe arbejder i eget tempo med eget emne, så langt og så grundigt man er i stand til. Klasserne skal ikke niveaudeles, men have undervisningen sammen, også i de skriftlige fag. For at lette læreren i dette arbejde er man derfor gået over til at bruge to lærere i klassen i en del af timerne i de skriftlige fag, mens en lærer i f.eks. orienteringsfag kan undervise tre klasser samtidig i et stort klasseværelse. De to andre lærere bliver dermed frigjort til andre opgaver. Denne ordning kræver et nært samarbejde mellem de enkelte lærere, noget som tit har vist sig at være vanskeligt. Man har ordnet det således, at lærerne i orienteringsfagene på 9. klasses trinnet danner en arbejdsgruppe eller et undervisningshold, som vi kalder det. Dette hold samles en gang pr. uge, hvor de lægger planer for tiden fremover og samtidig bliver enige om, hvordan undervisningen skal foregå, og hvem der skal undervise de forskellige grupper.

Det kan også nævnes, at hjemmearbejde (lektier) i traditionel form er afskaffet. Lærebøger i geografi, historie o.s.v. udleveres ikke til eleverne, men opbevares på skolen som klassesæt. Hjemlån forekommer kun i de tilfælde, hvor der er behov for det. Endvidere har hvert klasseværelse eget bibliotek med hjælpebøger og opslagsbøger, der passer til det niveau, eleverne befinder sig på. I undervisningen benyttes samlemapper. Hver elev har en sådan mappe for hvert fagområde. Dersom det skal virke tilfredsstillende, kræves der, at skolen har udstyr til affotografering og mangfoldiggørelse af både billeder og stof. Systemet er blevet prøvet ved forsøg - og med held.

Når det gælder valgfrie fag, så er der afsat 5 timer pr. uge i 8. klasse og 11 timer i 9. klasse. Desuden er der en uges udplacering i erhvervslivet (erhvervspraktik, red.) enten i 8. klasse eller i 9. klasse. I de valgfrie fag vælger eleverne, hvad de vil arbejde med inden for de valgmuligheder, skolen giver dem. Som eksempler på valgmuligheder kan nævnes: Bogføring, maskinskrivning, bilmekanik-kursus, musik, TV (optagelse, redigering, klipning, montage), skoleavis, foto/film, formning (metal/træ/tekstil). Disse emner kan der arbejdes med hele skoleåret eller over kortere tid. Eleverne får også mulighed for at skifte hold i løbet af skoleåret. Kravet for oprettelse af et hold er 8 elever.

Her ved skolen har vi prøvet en del af dette i år, og vi synes, at resultatet har været godt. Det er særlig trivselen blandt eleverne, som har bedret sig. Vi har jo obligatorisk skolegang for alle i 9 år og et 10. frivilligt år. Men en elev, som søger om det, kan udskrives efter det 8. skoleår. Efter de flestes mening burde denne mulighed også have foreligget efter det 7. skoleår.

Endelig kan nævnes, at den nye plan lægges med 30 timer pr. uge med et skoleår på 38 uger. Hver skole får så tildelt 39 lærertimer pr. klasse + 5 timer til gruppeundervisning. I alt vil det sige, at man har 14 timer pr. klasse til benyttelse af to lærere. Hvordan disse timer udnyttes, er op til den enkelte skole.

Harald Brandvoll

J U L E M A N D E N l y t t e d e ! !

BREGNBJERGNYT skrev før jul sin ønskeseddel.

De fem ønsker: "vigeplads for bus", "fodgængerovergang", "torontolys", "omlægning af cyklesti" og "fuldt stop" var højt prioriteret! - Ønskesedlen var ubeskedent sat på f o r s i d e n .

At de fremsatte ønsker lå så stærkt på sinde skyldes stigende bekymring for elevernes sikkerhed i trafikken.

Det er meget glædeligt at kunne konstatere, at der nu er truffet en række foranstaltninger, der må bevirke en væsentlig større sikkerhed for eleverne på deres færd til og fra skole.

red.

BREGNBJERGNYT's julekonkurrence

Børnebogen "Da landet lå øde" af Niels Jensen blev tildelt:

Ove Riis Jensen, 7.b.

Fra Erhvervsvejledningen i Haderslev har vi modtaget følgende artikel om erhvervsvejledning og erhvervspraktik.

Eleverne i afgangsklasserne har modtaget vejledning m.h.t. valg af fremtidig uddannelse og arbejdsplads, men vi mener, at det også må være af interesse for forældrene at være orienterede om de muligheder som Erhvervsvejledningen tilbyder.

red.

ERHVERVSVEJLEDNING

Valg af uddannelse og erhverv.

Erhvervsvejledning er en gratis offentlig bistand som ydes til enhver, der står over for, på kortere eller længere sigt, at skulle vælge eller finde en uddannelse eller et erhverv.

Den udvikling, vort samfund er i, stiller store krav til den enkelte borger, og det kan volde store vanskeligheder at være á-jour med de stadig ændrede betingelser for at honorere disse.

Erhvervsvejledning, der er tilknyttet den offentlige arbejdsformidling, giver adskillige tilbud om at rådgive og vejlede borgerne og her skal kort nævnes:

1. Kollektiv erhvervs- og uddannelsesorientering på skolerne, i studiekredse og offentlige forsamlinger.
2. Erhvervspraktik for elever i skolernes afgangsklasser.
3. Individuel vejledning, hvis formål er:
 - a. at hjælpe den enkelte til ved egen indsats at blive klar over sine forudsætninger og udviklingsmuligheder,
 - b. at give oplysninger om de foreliggende erhvervsuddannelses- og beskæftigelsesmuligheder,
 - c. at hjælpe den enkelte til ved egen indsats at træffe et valg eller lægge en uddannelsesplan.
4. Nær kontakt til: Arbejdsformidlingen, revalideringscentret, mødrehjælpen, socialforvaltningen, arbejdspsykologen og skolemyndighederne.

ERHVERVSPRAKTIK

Erhvervsvejledningen bistår skolerne med den praktiske del af erhvervsorienteringen i form af erhvervspraktik for elever i afgangsklasserne. Erhvervspraktikken er et anskuelsesmiddel i tilknytning til den erhvervsorienterende undervisning. - Formålet er dels at forberede eleverne på deres personlige valg af uddannelse eller erhverv, at bringe harmoni mellem krav og muligheder og samtidig bidrage til elevernes almindelige samfundsmæssige forståelse. -

Erhvervspraktikken er ikke et fritstående arrangement, der kan betragtes som en behagelig afbrydelse i skoleforløbet, men et led i skolens undervisningssituation.

Det er vigtigt, inden eleverne sendes ud i praktik, at der gøres et forarbejde ved bl.a. at studere det på skolen stående erhvervs-kartotek og læse forskellige håndbøger om uddannelser og mulighederne for uddannelser i vort område, i det hele taget at få kendskab til, hvad der rører sig derude i den store verden.

Der er travlhed på arbejdsmarkedet, og derfor må vi fra erhvervsvejledningens side appellere til, at eleverne udnytter dette tilbud på en positiv måde.

Eleverne skulle gennem en praktikperiode få et mere realistisk indtryk af de herskende forhold på arbejdsmarkedet, og her kan bl.a. peges på følgende ting, som det er værd at undersøge nærmere og senere efterbehandle i skolen, så alle kan blive delagtiggjort i iagttagelserne:

1. Arbejdspladsen og dens problematik.
2. Arbejds miljø og arbejdsforhold.
3. Arbejdsprocesser i branchen.
4. Arbejderbeskyttelse, ordens- og sikkerhedsregler i branchen.
5. Arbejdsgiver- og arbejderorganisationer.
6. Ledelses- og samarbejdsform.
7. Opbygning og organisation af virksomheden.
8. Løn- og ansættelsesforhold.
9. Uddannelseskrav.
10. Fremtidsmuligheder og videre uddannelser.

Gennem erhvervsvejledningen på AF.-kontoret i Haderslev udsendes der hvert år ca. 1200 unge mennesker i praktik.

Ikke alle i vort geografiske område har mulighed for at blive placeret i ønskefaget, men vi mener alligevel, at det har stor værdi at lære forholdene at kende på en arbejdsplads bl.a. ud fra de ovenfor nævnte motiver.

Erhvervsvejledningen
AF-kontoret
Ryes Møllevej 15 - Haderslev
telf. 045-26920

D A G B O G

- den 25.1. Gruppearbejde, elever og forældre, 5.a.
- den 26.1. Forældremøde, 6.b.
- den 27.1. Klassesetrinsmøde, 7. årg.
Emne: fortsat skolegang.
- den 28.1. - 29.1. Hjælpeaktion til fordel for Bangla Desh.
- 28.1. Normal skolegang suspenderet. Foredrag ved viceskoleinspektør J. Rasmussen, Haderslev. Film og klassearbejde om flygtningeproblemet.
- 29.1. Aulaen omdannet til markedsplads med zoologisk have, film, lotto, skydetelte, æbleskive-, sodavands- og pølse-salg, loppemarked, bogauktion m.m. - Endvidere underholdning fra scene ved Skolekoret, Bregnbjergkoret og andre elever. Udbytte kr. 5.182,-.
- den 31.1. - 2.2. Indskrivning af elever til 1. klasse.
- den 8.2. Klassemøde (med forældre), IIIb.
- den 12.2. Klassefest, 3.b.
- den 15.2. - 17.2. Skolefest arr. af forældre, elever og lærere. Elever fra 8. årg. opfører "Folk og røvere i Kardemomme by", underholdning ved 2. årg. og BREGNBJERGKORET.
- den 18.2. Skolefestprogrammet opføres for byens ældre.
- den 6.3. Klassesetrinsmøde, 2. realklasserne.
Emne: fortsat skolegang.
- den 10.3. Klassefest, 8.b.
- den 14.3. Skolemøde.
Emne: "Notatet" - den kommende skolereform.
Paneldeltagere: skoleinspektør Egon Jakobsen.
overlærer Lis Jakobsen.
amtsrådsmedlem Helga Hørluck.
- den 8.4. - 9.4. Weekendophold, IIb, Varnæs.
- den 18.4. Forældremøde, 3.c.
- den 24.4. Forårskoncert.
- den 27.4. Klassefest, 4.b.
- den 1.5. - 5.5. Skriftlig eksamen for afgangsklasserne.
- den 8.5. Ekstraordinær indskrivning til 1. klasse.
- den 8.5. - 12.5. Skriftlige årsprøver for 8. årg.
- den 16.5. Klassemøde (med forældre), IIIb.

- den 17.5. Statskontrolleret prøve i maskinskrivning.
- den 18.5. Statskontrolleret prøve i regnskabsføring.
- den 23.5. Mundtlig eksamen begynder.
- den 27.5. 5.b på vikingesejls på Haderslev fjord.
- den 30.5. Forældremøde, 4.a.
- den 2.6. - 4.6. 6.b, weekendtur til Barsø.
- den 2.6. - 4.6. 3.a på weekendophold i IROKESERHYTTEN.
- den 6.6. - 8.6. Børn i skolens kommende 1. klasser inviteret på besøg af de nuværende 1. klasser.
- den 7.6. Forældremøde, 1.b.
- den 7.6. 2.a og 2.b på udflugt til Skamlingsbanken.
- den 8.6. Forældremøde - næste skoleårs 1. klasser.
- den 9.6. 1. klasserne på udflugt til Jels Dyrepark.
- den 10.6. 2.c på udflugt til Pamhule Skov og Sdr. Vilstrup strand.
- den 13.6. Forældredag, 1.-7. årg.
- den 15.6. Dimissionsfest for 8.-10. årg. (aften).
- den 16.6. Afslutning for 1.-7. årg. (formiddag).
- den 17.6. 1. feriedag.
- den 18.6. - 25.6. 4.a på lejrskole i Selde og Fur ved Limfjorden.
- den 22.6. - 27.6. 7.b på ferierejse til Bornholm.
- den 24.6. - 1.7. Elever fra IIIb på ferierejse til Rimini, Italien.
- den 26.6. - 2.7. 7.c på ferierejse til Bornholm.
- den 7.8. 1. skoledag efter ferien.
Eleverne møder kl. 10.
- den 8.8. 1. skoledag for 1. klasse.
Eleverne møder kl. 10.

